

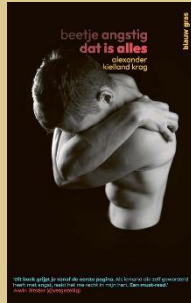
Inspiratie- fiches

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

Beetje angstig dat is alles

Auteur: Alexander Kielland Krag

Vertaler: Edward van de Vendel

Uitgever: Blauw Gras

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Alexander Kielland Krag (1993) is een Noorse auteur die vooral bekendstaat om zijn indringende romans voor jongeren. In zijn werk schrijft hij open en genuanceerd over thema's als mentale gezondheid, eenzaamheid, identiteit, verliefdheid en de zoektocht naar jezelf. Zijn personages zijn herkenbaar en kwetsbaar, waardoor zijn boeken zowel jonge als volwassen lezers weten te raken. Zijn boeken nodigen vaak uit tot gesprekken over onderwerpen waar een taboe op rust.

Hij woont en werkt in Noorwegen en geldt er als een van de opvallendste stemmen binnen de hedendaagse Scandinavische jeugdliteratuur. *Beetje angstig dat is alles* was de roman waarmee hij internationaal doorbrak.

Korte inhoud

Van de ene dag op de andere krijgt de zeventienjarige Casper te maken met hevige angstaanvallen. Aanvankelijk snapt hij zelf niet goed wat er met hem aan de hand is: zonder aanleiding wordt hij misselijk en krijgt hij hartkloppingen. Erover praten vindt hij moeilijk. Toch vindt hij eerst de moed om er met zijn ouders over te praten en uiteindelijk neemt hij ook zijn vrienden in vertrouwen. De weg is lang en je volgt als lezer alles vanuit het hoofd van Casper: de aanvallen zelf, zijn onmacht en schaamte, maar ook de hoop en de moed om er niet alleen mee te blijven zitten.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken

en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Cover

- Wat zie je op de cover? Welke verwachtingen roept dit op over het hoofdpersonage? (enerzijds brede schouder = 'stoer' uiterlijk / anderzijds radeloze houding).
- Zou je het boek aan de hand van de cover opgepakt hebben?

Titel

- Wat vertelt de titel over de inhoud? (gaat over angsten)
- Als je de flaptekst van het boek leest, belooft het best een heftige inhoud te hebben. Hoe staat de titel hiermee in contrast? (het klinkt alsof de angst wordt geminimaliseerd)
- Bedenk tijdens het lezen of je de cover en titel vindt passen bij het verhaal en wat de reden kan zijn dat de auteur hiervoor koos (antwoord ligt in de lijn van wat hierboven staat)

Angst

Materiaal

- papier
- balpen

— Laat de juryleden een tekst schrijven van maximum 1 pagina waarin ze duidelijk maken dat iemand heel angstig is. Laat hen dit doen zonder de woorden 'angst(ig)' of 'bang' te gebruiken. Houd de tekst bij voor de bespreking achteraf.

2

TIJDENS HET LEZEN

Personages

- Hoe verandert Casper doorheen het verhaal? (eerst minimaliseert hij zijn probleem ("gewoon een beetje misselijk"), tot hij inziet dat het ernstig is. Hij houdt de aanvallen bij op zijn telefoon, wil eerst niet naar een dokter, maar laat zich dan toch overhalen, googelt de symptomen, neemt eerst zijn ouders en later zijn vrienden in vertrouwen.)

Beeldspraak

- De auteur gebruikt in het boek veel metaforen om de angst te omschrijven. Als je goed leest, kan je er een lijn in ontdekken. Kan je voorbeelden geven? (Krag vergelijkt de angst heel vaak met natuurelementen. Op bijna elke pagina is hier een voorbeeld van te vinden - zie bv. p.5 – 6 – 12 ...)

3

NA HET LEZEN

Terugkoppeling cover en titel

- Vind je cover en titel passen bij het boek? (mogelijke antwoorden: titel vertelt hoe Casper oorspronkelijk tegenover zijn angstaanvallen staat / misschien zelfs ook over hoe de maatschappij hiernaar kijkt?)
- De cover krijgt in recensies vaak negatieve commentaar. Ben je het daarmee eens?

Schrijfstijl en opbouw

- Het boek kent heel korte hoofdstukken, die soms zelfs uit 1 zin bestaan. Welk effect had dit op je leeservaring? (het jachtige van de angstaanvallen is heel voelbaar, het boek leest heel vlot, het symboliseert de chaotische gedachten van Casper...)
- Welke beeldspraak (vergelijkingen, metaforen, ...) ontdekte je om de angst te omschrijven? (zie hierboven)
- Vond je de beeldspraak passend, mooi, storend, overdreven ...?

Geestelijke gezondheid

- Hoewel angst het belangrijkste thema is, komen er in het boek ook nog andere aspecten van geestelijke gezondheid aan bod. Welke? (de broer van Lea kampt met depressies, Aksel zegt op een bepaald moment "Ik weet eigenlijk niet of ik geloof in dat

soort medicijnen voor je hoofd” (p.28), de opsomming van instanties op pagina 58 waar Casper wel of niet kan aankloppen, de schemerzone waarbinnen de ggz zich bevindt...)

In boeken waarin jongeren kampen met problemen, vind je achteraan vaak een lijst met instanties, telefoonnummers of websites waar jongeren met vragen terecht kunnen. Zo’n lijst ontbreekt in dit boek.

→ Vind je dat een gemis? Weet je zelf waar je naartoe kan als je met vragen zit? (zie bijlage 1 voor een overzichtje)

Je kan de juryleden evt. het overzicht geven en hen de vraag stellen: wie zou jij contacteren mocht je met vragen zitten?

Creatieve verwerking

Buitenkant / binnenkant

Materiaal

- silhouetten (zie bijlage 2)
- papier
- schrijfgerief

Schrijf als voorbereiding op de achterkant van de silhouetten eigenschappen die je aan de buitenkant niet ziet (vb. verlegen, prestatiedruk, angst om afgewezen te worden, perfectionistisch, piekergedachten, eenzaam, verliefd, heeft een geheim ...) (=binnenkant)

Leg de silhouetten uitgespreid op tafel met de tekening naar boven.

Laat de juryleden bij zoveel mogelijk silhouetten eigenschappen noteren die zij die persoon toedichten (vb. zelfzeker, populair, vrolijk, altijd in voor een grap, veel vrienden, optimistisch, zorgeloos, ...) (=buitenkant)

Laat de juryleden nu per twee een silhouet uitkiezen. Samen bedenken ze een doodgewone situatie waarin hun personage verzeild geraakt.

- Het eerste jurylid ziet alleen wat er bij de silhouetten geschreven staat (buitenkant dus). Beschrijf hoe jij ziet dat het personage reageert.
- Het tweede jurylid ziet wat er op de achterkant geschreven staat (de binnenkant dus). Kruip in de huid van het personage en beschrijf wat je voelt, denkt, ervaart ...
- Houd een nabespreking over hoe we mensen zien en hoe dit niet altijd strookt

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Darius de grote is niet oké / Adib Khorran (Gottmer, 2019) - overeenkomsten tussen Darius en Carper: een jongen die veel meer in zijn hoofd beleeft dan zijn omgeving beseft, onzekerheid, vriendschap, identiteit en het langzaam leren begrijpen van zichzelf
<https://www.boekenzoeker.be/darius-de-grote-niet-oke>
- Liften naar de hemel / Lex Paleaux (AmbolAnthos, 2024) - over een kwetsbare jonge man, eenzaamheid, zoeken naar jezelf, vriendschap en de vraag hoe je verder kunt wanneer het leven niet loopt zoals verwacht
<https://www.boekenzoeker.be/liften-naar-de-hemel>
- Dit is geen dagboek / Erna Sassen (Leopold, 2009) - hoewel Leopold ook met angsten kampt, gaat dit boek vooral over verdriet en eenzaamheid
<https://www.boekenzoeker.be/dit-geen-dagboek>
- Sterren verpakt in huid / Anna van Praag (Lemniscaat, 2026) - niet over angst, maar over depressie; zwaar maar ook hoopvol
<https://www.boekenzoeker.be/sterren-verpakt-huid>

5

EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands - 02.07: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal
- Nederlands - 02.14: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid - 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Burgerschap - 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands - 02.06: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal
- Nederlands - 02.13: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid - 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Burgerschap - 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Dubbele finaliteit

- Nederlands - 02.06: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal

- Nederlands – 02.13: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Burgerschap – 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

ZIT JE ERGENS MEE?

Soms zit je hoofd vol. Je bent vaak bang, piekert veel, voelt je somber of eenzaam, hebt stress of weet gewoon niet goed wat er met je aan de hand is.
Je hoeft niet te wachten tot het écht misgaat om hulp te vragen.

 Praat erover

OVERKOP

Voor jongeren van 12 tot 25 jaar.

Je kunt er gewoon binnenlopen, chillen of praten met iemand.

 overkop.be

TEJO

Gratis en anoniem praten met een professionele therapeut.

Voor jongeren van 10 tot 20 jaar.

 tejo.be

AWEL – 102

Heb je een vraag, zit je ergens mee of wil je gewoon je verhaal kwijt?

Je kunt gratis en anoniem contact opnemen.

 awel.be

CLB

Je kunt bij je CLB terecht met vragen over stress, angst, pesten, relaties, school of problemen thuis.

Praat met je CLB-medewerker op school.

JAC

Voor jongeren met vragen over zichzelf, thuis, relaties, school, geld of andere problemen.

 jac.be

HUISARTS

Je huisarts kan samen met jou bekijken wat er aan de hand is en welke hulp bij jou past.

Maak je je ernstig zorgen om jezelf?

Denk je aan zelfdoding of ben je bang dat je jezelf iets zou kunnen aandoen?

Blijf er dan niet alleen mee.

Vertel het onmiddellijk aan iemand die je vertrouwt en zoek professionele hulp.

ZELFMOORDLIJN 1813

 1813

 zelfmoord1813.be

Bij onmiddellijk gevaar: bel 112.

Er is niets zwaks aan hulp vragen.

Je hoeft niet eerst helemaal vast te lopen.

Ook met "een beetje angst" mag je ergens terecht.

BIJLAGE 2

Silhouetten

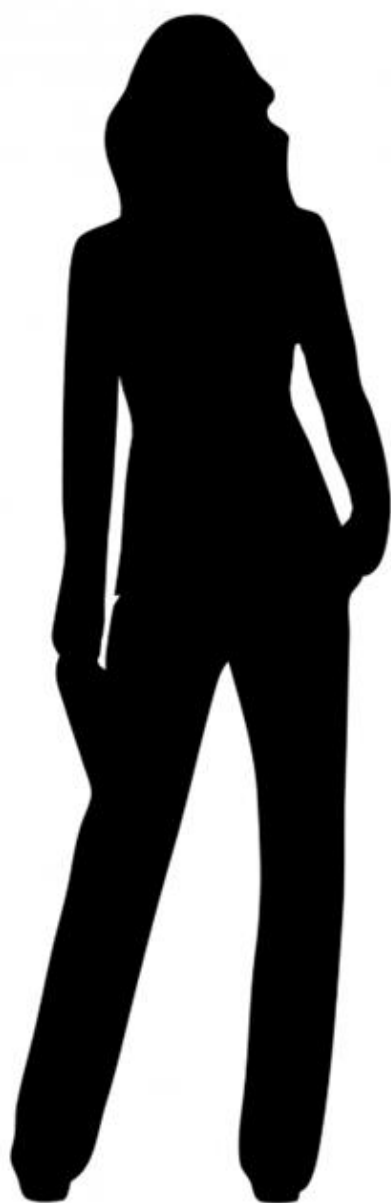

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

Het geschenk

Auteur: Gaea Schoeters

Uitgever: Querido

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Gaea (spreek uit: Gaja) Schoeters (1976) schreef al een imposant oeuvre bijeen voor ze internationaal doorbrak met *Trofee*, dat de longlist van De Boon haalde en ook op de lijst van de Leesjury (groep 7) terechtkwam. Naast novelles, romans en kinderboeken, schrijft Schoeters ook voor theater en opera.

Als ze niet schrijft, dan reist Gaea en wat ze in zich opneemt tijdens die reizen, krijgt vaak een plaats in haar boeken. Thema's als politiek, milieu en samenleving liggen haar nauw aan het hart en het zijn dan ook allemaal thema's die je in *Het geschenk* terugvindt.

Korte inhoud

Uit het niets verschijnen op een ochtend 20.000 olifanten in Berlijn. Die blijken een geschenk te zijn van de president van Botswana, als reactie op de verscherpte wetgeving met betrekking tot de invoer van jachttrofeeën. De dieren afmaken is geen oplossing, want voor elk dier dat afgemaakt wordt, zullen er twee nieuwe in de plaats komen.

De Duitse bondskanselier Winkler zit met de handen in het haar. Met de verkiezingen voor de deur hadden de dieren op geen slechter moment kunnen verschijnen. Hij stelt partijgenote Hartmann aan als regeringscommissaris voor Olifantenzaken. Tegen zijn verwachtingen in komt zij met constructieve oplossingen, maar die vinden geen gehoor bij de regering.

Wat volgt is een voortdurende afwisseling van problemen en oplossingen: plaatsgebrek, (vervuilde) olifantenmest, een dodelijk ongeval op de snelweg, ... Al die problemen zijn koren op de molen voor de rechtse populist Holger Fuchs, die zijn populariteit alleen maar ziet stijgen. Uiteindelijk krijgt Winkler Hartmann op de knieën en wordt er gekozen voor een derdelandendeal: Rwanda zal de olifanten opvangen met de financiële steun van Duitsland.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken.

en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Titel

- Wat roept de titel bij je op? Welke verwachtingen heb je bij het boek?
- Kreeg jij al eens een geschenk waar je niet zo blij mee was? Hoe kwam dat? Kan een geschenk ook een last zijn?
- Lees nu de flaptekst. Hoe mag je het geschenk hier interpreteren? (Het is een vergiftigd geschenk: de olifanten storten Duitsland in een politieke en maatschappelijke crisis. De president van Botswana wil de Duitsers ook helemaal geen geschenk geven, maar hen 'straffen' voor de strengere Ivoorwet.)

2

TIJDENS HET LEZEN

Genre: satire en magisch realisme

Het geschenk is een politieke satire: een half-ernstige, half-humoristische aanval op menselijke dwaasheden of maatschappelijke toestanden (bron: Literaire Kunst – Boekenpost 203).

- Kan je aan de hand van de cover en de flaptekst al raden welke maatschappelijke toestanden gehegeld zullen worden? (Europees-Afrikaanse betrekkingen, politiek winstbejag, ecologie ...) Probeer tijdens het lezen te achterhalen of er nog andere thema's op de korrel genomen worden.
- Daarnaast bevat het ook een vleugje magisch realisme. Waar vind je die? (de olifanten komen zomaar uit het niets en kunnen zich vermenigvuldigen als hen iets aangedaan wordt)

Beeldspraak

Gaea Schoeters gebruikt beeldspraak die bij het thema van het boek past.

—Probeer enkele voorbeelden aan te duiden. (vb. p.48: “Zo snel laat een oude olifant als hij zich niet door een hitsig jong mannetje in de hoek drijven”, p.87: “Dat Hartmann als de spreekwoordelijke olifant door de porseleinkast banjert...”, p.102: “Jij en Fuchs vliegen elkaar aan als bullen in de musth”, p.118: “... zijn schoenen, die als twee donkere olifantenoren afsteken ...”, p.117: ... als een mug tussen de huidplooien van een olifant”. Toeval of niet? Hoe meer de climax nadert, hoe meer olifantenbeeldspraak Schoeters gebruikt.)

3

NA HET LEZEN

Materiaal

- laptop of tablet

Cover

Vergelijk de cover van het Vlaamse boek met de Duitse cover (zie bijlage 1).

- Welke spreekt jou het meest aan?
- Welke vind je het best passen bij het boek? (De speelse (ondeugende?) olifant op de Vlaamse cover zet de satire extra in de kijker / de Duitse cover geeft meer prijs over de inhoud van het boek, met name over de setting)

Thema's

In het kader van de Boon voor onderwijs (zie <https://www.deboon.be/nieuws/educatief-materiaal-geschenk>) vroeg men aan Gaea Schoeters welke passages volgens haar in het bijzonder voor jongeren interessant zijn. Dit is haar antwoord.

- Kan je zelf passages aanstippen?
 - Alle passages waaruit hoop en kritische zin ontstaat. (de manier waarop de president van Botswana reageert op de Ivoorwet, kritisch nadenken over ‘bemoeienissen’ van het westen zonder over de gevolgen na te denken. Zie het telefoongesprek op pagina 29-32 / de passages waarin Hannelore Hartmann haar ideeën uit de doeken doet. Het meest frappante fragment staat op pagina 102-105)
 - Alle passages die doen nadenken hoeveel genderongelijkheid er nog steeds is. (de politici op de hoogste plaatsen zijn bijna allemaal mannen, als toekomstige zondebok wordt een vrouw aangesteld)
 - Alle passages die de relatie tussen mens en natuur in vraag stellen: staan we boven of naast de natuur, of zijn we er deel van? En wat betekent dat? (de openingsscène is zeker het herlezen waard. / opnieuw de Botswanaanse en westerse manier van kijken naar het olifantenprobleem / treffend beeld: Fuchs die zo met zichzelf ingenomen is dat hij de olifant niet eens opmerkt op pagina 11-12 / de natuur laat zich niet dicteren: de olifanten brengen een totaal nieuwe vegetatie met zich mee / de goedbedoelde

oplossingen van Hartmann die toch niet altijd positief uitdraaien: denk bv. aan het gebruik van de olifantenmest ...)

- Aansluitend bij de vorige vraag: welk idee uit het boek heeft jou het meest aan het twijfelen gebracht over iets wat je vroeger vanzelfsprekend vond?
- 20.000 olifanten droppen in een westerse stad heeft niet alleen politieke en maatschappelijke gevolgen. Ook de ecologische impact is groot. Kan je voorbeelden geven? (De hoeveelheid mest die de olifanten produceren is gigantisch. Dat zorgt niet alleen voor overlast. De samenstelling van die mest zorgt er ook voor dat invasieve exotische plantensoorten zich over Europa verspreiden. Dit brengt de plaatselijke fauna en flora in gevaar.)
- Andere thema's die in het boek aan bod komen en waarover je een discussie kan voeren: de rol van (sociale) media in de politiek, liefde, winstbejag (vb. de reden waarom het verkeerd loopt met de kudzu)

Personages

De personages handelen vanuit verschillende waarden of motieven.

- Kan je dit voor enkele belangrijke personages toelichten?
 - De president van Botswana wil een statement maken tegenover het westen: bemoei je niet met dingen die je pet te boven gaan. Hij wil het westen laten voelen wat het betekent om met groot wild te moeten samenleven.
 - Bondskanselier Winkler en de meeste andere politici (zoals ook Holger Fuchs) hebben vooral politieke motieven en kiezen voor oplossingen waarbij ze de kiezer het meest tevreden stellen. Hoewel het er even naar uit ziet dat Winkler toch zal terugkeren naar het idealisme waarmee hij destijds in de politiek stapte, zwicht hij uiteindelijk toch voor de druk van de verkiezingen.
 - Hannelore Hartmann is de enige politica die dicht bij haar idealen blijft. Ze beseft maar al te goed dat ze als zondebok voor de leeuwen gegooid wordt, maar probeert toch om verregaande veranderingen door te voeren. Haar politieke carrière overleeft de crisis echter niet.
 - Biologe Frauke Ackermann zet het welzijn van de olifanten voorop bij haar advies aan de regering.
 - Erika Lange, de voormalige bondskanselier, treedt op als persoonlijke adviseur van Winkler. Door haar jarenlange ervaring kent zij het klappen van de zweep. Zij stelt Winkler de vraag of hij het goede wil doen of aan de macht wil blijven (p.113). Ze geeft een eerlijke inkijk in de politieke wereld, zegt de dingen zoals ze zijn, zonder ze te verbloemen.

Creatieve verwerking

De olifantenconferentie

Materiaal

- laptop of tablet

Situatie:

- De 20.000 olifanten zijn inmiddels in Duitsland aangekomen. De situatie loopt volledig uit de hand. Er wordt daarom een internationale spoedconferentie georganiseerd.

- Er zijn slechts vijf mensen uitgenodigd. Zij moeten samen beslissen wat er met de olifanten moet gebeuren.
- Maar: iedere deelnemer verdedigt in eerste instantie een ander belang.

De vijf rollen

Geef elke jongere één rol (laat hen niet zelf kiezen, maar een kaartje trekken). Heb je meer of minder juryleden? Dan kan je rollen weglaten of toevoegen (vb. een inwoner van Berlijn, een wetenschapper, ...). Dit zijn de rollen:

1. De Botswanaanse vertegenwoordiger

Botswana wil duidelijk maken dat Europa niet zomaar kan bepalen wat goed is voor Afrika en de Afrikaanse natuur.

2. De Duitse minister

Jij moet vooral voorkomen dat Duitsland financieel en politiek volledig ontspoot. De olifanten vormen een gigantisch probleem.

3. De Duitse natuurbeschermer

Voor jou staat het welzijn van de olifanten centraal. Je vindt dat mensen niet zomaar dieren mogen verplaatsen of doden omdat ze lastig zijn.

4. De Botswanaanse boer

Je hebt ervaring met olifanten die landbouwgrond vernielen en gewassen opeten. Je vindt dat mensen soms vergeten dat er ook mensen moeten kunnen leven naast wilde dieren.

5. De vertegenwoordiger van de olifanten

Jij bent er om het perspectief van de olifanten te verdedigen. Je vraagt voortdurend: "Waarom gaat iedereen ervan uit dat mensen mogen beslissen waar wij leven?"

Ronde 1 – Wat is het probleem?

Iedere deelnemer krijgt één minuut om vanuit zijn/haar rol te vertellen:

→ Wat is volgens jou het grootste probleem met de 20.000 olifanten?

De anderen mogen nog niet reageren.

Dit is belangrijk: zo wordt meteen duidelijk dat hetzelfde probleem vanuit vijf verschillende perspectieven bekeken kan worden.

Ronde 2 – De onderhandelingen

Nu moeten ze samen één oplossing bedenken. Er zijn slechts drie voorwaarden:

1. De olifanten mogen niet allemaal worden gedood.
2. De oplossing mag niet uitsluitend in het belang van de mens zijn.
3. De oplossing moet financieel en praktisch uitvoerbaar zijn.

De jongeren krijgen bijvoorbeeld 15 minuten om te onderhandelen. Ze moeten uiteindelijk één gezamenlijk voorstel formuleren.

Ronde 3 – Het besluit

De vijf moeten uiteindelijk samen een officieel besluit formuleren. Bijvoorbeeld: "De internationale olifantenconferentie heeft beslist dat..."

Maar er is nog één voorwaarde: iedere deelnemer moet kunnen leven met de beslissing. Dat betekent niet dat iedereen er volledig tevreden mee moet zijn. Ze moeten kunnen uitleggen: "Ik ben het niet helemaal eens met de oplossing, maar ik kan ermee leven omdat ..."

Nabespreking

Als iedereen zijn standpunt heeft verdedigd, haal je de rollen weg. Vraag dan:

- Wat zou jij, los van je rol, de beste oplossing vinden?
- Is dat nog steeds dezelfde oplossing als voor de discussie?
- Hoe moeilijk of gemakkelijk vond je het om tot een oplossing te komen?

4 VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Animal Farm / George Orwell (De Arbeiderspers, 2013)
https://bibliotheek.be/catalogus/george-orwell/animal-farm/makkelijk-lezen/library-marc-vlacc_10395585?q=Animal%20farm
- Dierenboerderij / Max L'Hermenier, George Orwell en Thomas Labourot (ill) (Dark Dragon Books, 2023) - vooral voor het politieke gekonkel
<https://www.boekenzoeker.be/dierenboerderij>
- Munt / Richard Osinga (Wereldbibliotheek, 2024) - botsing tussen culturen, winstbejag, Afrika
<https://www.boekenzoeker.be/munt>
- Galapagos / Michaël Olbrechts (Oogachtend, 2023) - menselijke inmenging in de natuur, macht
<https://www.boekenzoeker.be/galapagos>

Voor de begeleider: op deze twee websites vind je een bron aan inspiratie om met dit boek aan de slag te gaan.

- <https://www.deboon.be/nieuws/educatief-materiaal-geschenk>
- <https://boekenpost.nl/wp-content/uploads/2026/04/schoeters.Het-geschenk.pdf>

Andere boeken van Gaea Schoeters vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Gaea%20Schoeters>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://www.gaeaschoeters.be/>

5 EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands - 02.16: De leerlingen gaan in interactie over de relevantie van literaire teksten voor hun leefwereld, voor de samenleving waarin ze leven en voor de samenleving waarin de teksten ontstonden.
- Wiskunde – natuurwetenschappen – technologie – STEM – 06.46: De leerlingen analyseren de wisselwerking tussen wetenschappen, technologie, wiskunde en de maatschappij aan de hand van maatschappelijke uitdagingen.

- Burgerschap – 07.01: De leerlingen reflecteren over de betekenis, de principes en de werking van de democratische rechtsstaat en hun verantwoordelijkheid daarin.
- Historisch bewustzijn – 08.02: De leerlingen lichten verbanden toe tussen de maatschappelijk domeinen voor westerse en niet-westerse samenlevingen uit de moderne en de hedendaagse tijd.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.14: De leerlingen gaan in mondelinge interactie over de relevantie van literaire teksten voor hun leefwereld.
- Burgerschap – 07.01: De leerlingen reflecteren over de betekenis, de principes en de werking van de democratische rechtsstaat en hun verantwoordelijkheid daarin.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.15: De leerlingen gaan in interactie over de relevantie van literaire teksten voor hun leefwereld, voor de samenleving waarin ze leven en voor de samenleving waarin de teksten ontstonden.
- Wiskunde – natuurwetenschappen – technologie – STEM – 06.27: De leerlingen analyseren de wisselwerking tussen wetenschappen, technologie, wiskunde en de maatschappij aan de hand van maatschappelijke uitdagingen.
- Burgerschap – 07.01: De leerlingen reflecteren over de betekenis, de principes en de werking van de democratische rechtsstaat en hun verantwoordelijkheid daarin.
- Historisch bewustzijn – 08.02: De leerlingen lichten verbanden toe tussen de maatschappelijk domeinen voor westerse en niet-westerse samenlevingen uit de moderne en de hedendaagse tijd.

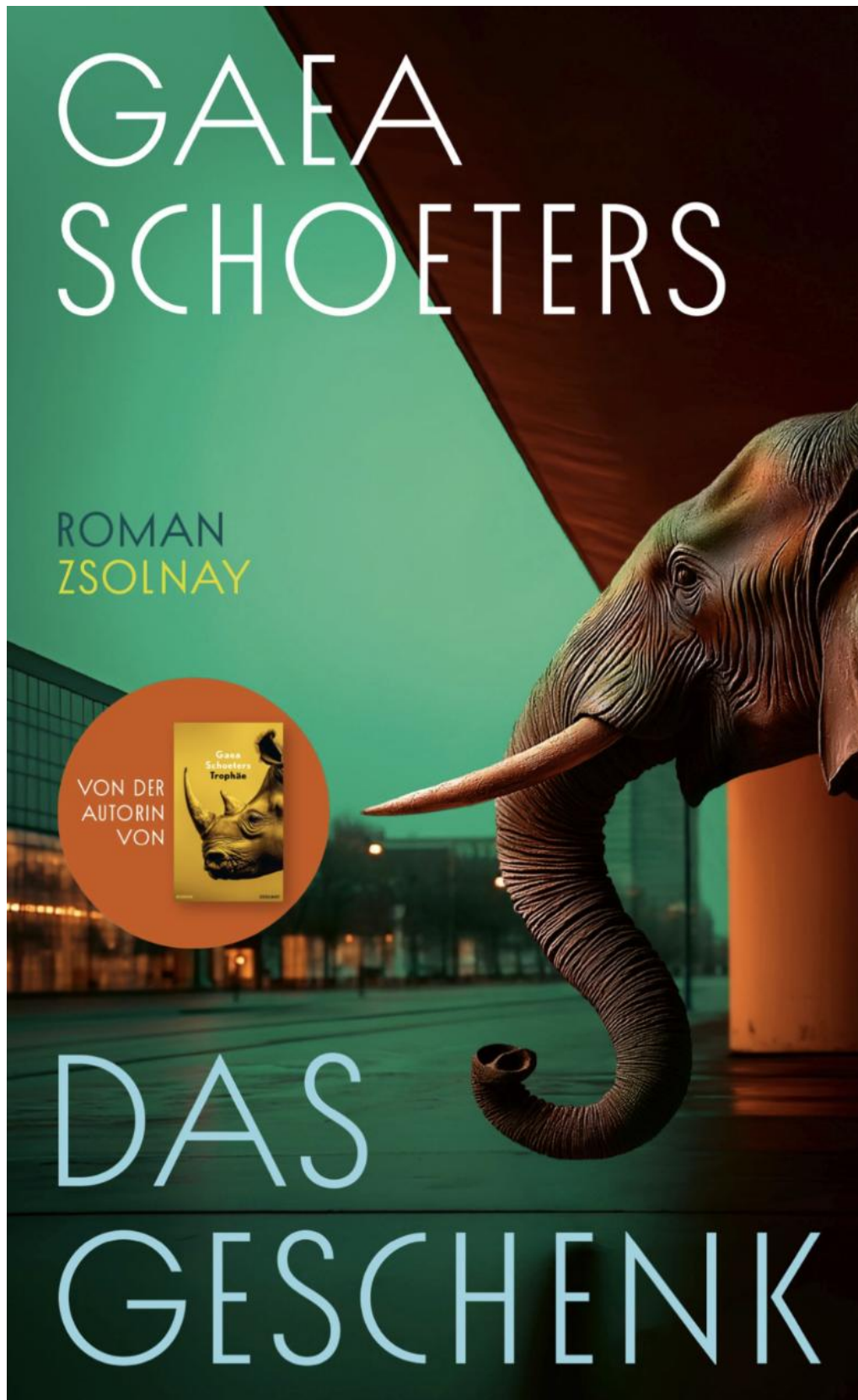

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

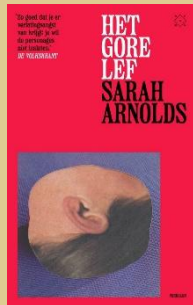
Duitse cover

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

Het gore lef

Auteur: Sarah Arnolds

Uitgever: Das Mag

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Sarah Arnolds (1992) is een Nederlandse auteur. Ze studeerde Beeld & Taal aan de Gerrit Rietveld Academie, een Amsterdamse kunstacademie. *Het gore lef* mag dan wel haar debuut in boekvorm zijn, maar ze toverde al heel wat uit haar pen. Zo schreef ze verschillende filmscenario's (o.a. voor een film met de titel *Je vriendin koopt een vis op de markt*) en publiceerde ze in verschillende literaire tijdschriften.

Korte inhoud

Deze verhalenbundel telt in totaal zeven verhalen met als overkoepelend thema hoe mensen met de waarheid omspringen. Je zou het liegen kunnen noemen, maar ook het verdraaien van de waarheid of het verzwijgen ervan komen aan bod.

- “**Je vriendin koopt een vis op de markt**” vertelt het verhaal van partnergeweld. De vriendin in kwestie is op een bepaald moment begonnen de ‘je’ in het verhaal te slaan met allerlei voorwerpen. Hij reageert er niet op en legt de schuld bij zichzelf.
- In “**Ontspan je, alsjeblieft**” krijgt een vrouw een lichaamsmassage. Ze merkt er haast niets van. Haar gedachten dwalen af: naar haar overleden moeder, naar David Hockney – die in het hotel verblijft – en vooral naar de collega met wie ze af en toe koffie drinkt. De collega voor wie zij alleen een ‘tussendoortje’ is, maar door wie ze eigenlijk gezien zou willen worden.
- “**Brand**” is het langste verhaal en bijna een novelle op zich. De ik-verteller en haar vriendinnen hebben een spel: stel je voor dat het huis in brand staat en je moet vluchten, welke drie dingen neem je dan mee? De vijf vriendinnen komen meestal samen in het huis van Marissa, die welgestelder is dan de andere meisjes. Daar ruimen ze de kleerkast van Marissa op. School en huiswerk worden verwaarloosd. Na een tijdje blijkt dat zij een beetje aan de rand van de vriendengroep staat. Op het einde wordt het spel van de brand plotseling werkelijkheid.
- In “**De mijne**” vertelt een vrouw over haar man, die mimespeler is. Alle mimespelers lijken op elkaar en op een dag komt ze thuis en komt ze tot de vaststelling dat ze de verkeerde man meegenomen heeft. Ze gaat met hem naar bed en hoopt zwanger te worden.
- Ben uit “**Madrid**” is een dermatoloog met beginnende huidkanker. De ironie hiervan ontgaat hem niet. Hij besluit het aan niemand te vertellen. Twijfelt er zelfs over zijn zoon in te lichten. Hij maakt toch een afspraak, maar als zijn zoon tijdens het eten over een terugkerende nachtmerrie vertelt, krijgt Ben een paniekaanval en vertrekt hij.
- Het hoofdpersonage in “**Russisch**” is eind de twintig en ‘studeert’ een dag per week Russisch. Tijdens de colleges gaat ze naast een jongen zitten met wie ze probeert uit te zoeken wie een spion zou kunnen zijn. Ondertussen probeert haar zus Louise haar over te halen te komen babysitten. Pas nadat ze door Nicolaas aan de kant gezet is en er een incident is in de aula, belt ze haar zus terug.
- “**Hoe ik leerde liegen**” beschrijft een disfunctionele gezinssituatie: een kind (maar niet heel jong, want op zoek naar een baan) moet ervoor zorgen dat haar moeder niet gestoord wordt. Ze verzint een hele situatie waarin ze de man die de meterstand komt opnemen doodt en er met haar moeder vandoor gaat.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Verwachting en voorkennis

- Wie las al eens eerder een verhalenbundel? Ken je de titel nog?
- Wat is volgens jou het grootste verschil tussen een kortverhaal en een roman? (in een kortverhaal moet een auteur alles heel gebald vertellen. Er is vaak ook een verrassend einde.)

2

TIJDENS HET LEZEN

- In een kortverhaal heeft een auteur geen tijd en ruimte om alles uitgebreid te beschrijven. Veel moet je tussen de regels lezen. Ga tijdens het lezen op zoek naar voorbeelden van zinnen of passages waarin de auteur eigenlijk veel meer vertelt dan wat ze schrijft. (Zonder letterlijke zinnen te citeren kan je dit afleiden: het hoofdpersonage ...
 - in “Je vriendin koopt een vis” heeft een laag zelfbeeld
 - in “Ontspan je, alsjeblieft” is eenzaam en nog rouwend om de dood van haar moeder
 - in “Brand” is minder ‘rijp’ dan haar leeftijdsgenoten
 - in “De mijne” lijkt wat apathisch en haar man makkelijk inwisselbaar (dient om haar eenzaamheid te verdrijven en haar kinderwens te vervullen) → “Samen staan we voor de spiegel. Deze man omarmt me van achteren en beweegt zijn handen in een flauwe cirkel over mijn buik - vanuit de juiste hoek zie ik die groeien, met een navel die zich bol naar buiten vouwt” (p.112)
 - in “Madrid” vindt het haast jammer dat hij niet ernstiger ziek is en maakt zijn ziekte anderzijds misschien groter dan ze is (want gemakkelijk te behandelen volgens collega's)

- in “Russisch” lijkt avontuurlijk en rebels, maar blijkt uiteindelijk niet zo moedig te zijn. Is ze bang om moeder te worden?
- in “Hoe ik leerde liegen” zou eigenlijk niet voor haar moeder moeten zorgen.

Andere:

- P.19 het einde van het verhaal vanaf “En dat is waarom je hoopt ...
- P.27: “Maar ik sta niet middenin het leven, ik bevind me in de ventilatieschacht die door het plafond erboven loopt, waar het warm en donker is en ik door het roostertje naar beneden kan kijken zonder dat iemand me ziet.”
- P.44: “Het was prettig om dit leven uit te proberen, voor het geval sommige onderdelen ervan ook voor ons klaarlagen in de toekomst”
- ...

3

NA HET LEZEN

Leeservaring

- Wat vond je van de bundel als geheel?
- Welk verhaal bleef het langst in je hoofd zitten? Waarom?
- Welk verhaal vond je het vreemdste?
- Welk verhaal vond je het grappigst?
- Welk verhaal vond je het meest ongemakkelijke?
- Wat was volgens jou de samenhang tussen de verhalen? (de thema's waarheid, relaties en wie je bent voor de buitenwereld)
- In een interview zegt Sarah Arnolds: “Ik hoop je fantasie en voorstellingsvermogen aan te steken. Ik vind het heel belangrijk om dat zoveel mogelijk te gebruiken, en dat moet je ook blijven trainen.” Is ze daar voor jou in geslaagd?

Titel

In twee verhalen wordt de titel letterlijk vernoemd: in “Brand” als de vader het heeft over de inbraak bij de nicht en in “Hoe ik leerde liegen” als het gaat over iemand die het gore lef heeft om aan te bellen. In het boek zijn er verschillende situaties waarbij je dezelfde uitspraak zou kunnen doen.

- Kan je voorbeelden geven? (de vrouw die haar man slaat, de collega die geen open kaart speelt, de man die het huis in brand steekt, de vrouw die zomaar een andere man in huis neemt en met hem naar bed gaat, de dermatoloog die in de telefoon van zijn vriendin kijkt, die zijn zoon achterlaat in het hotel, de manier waarop de studenten de toehoorders behandelen, de manier waarop een kind voor zijn moeder moet zorgen ...)

Waarheid of leugen?

- Zijn de volgende situaties volgens jullie liegen?

- Je moeder vraagt: "Vind je mijn nieuwe kapsel mooi?" Je zegt ja, terwijl je het vreselijk vindt.
 - Je vriend vraagt waarom je niet meegaat. Je zegt dat je moet studeren, maar eigenlijk heb je gewoon geen zin.
 - Je vertelt je ouders niet dat je een slecht cijfer hebt gehaald.
 - Je zet op Instagram een foto van een geweldige avond, terwijl je die avond eigenlijk heel slecht voelde.
 - Je zegt tegen iemand: "Het gaat goed", terwijl dat niet zo is.
 - Je vertelt een leugen om iemand niet te kwetsen.
 - Je overdrijft een verhaal zodat je interessanter lijkt.
 - Je houdt iets voor jezelf omdat niemand ernaar gevraagd heeft.
- Is iets verzwijgen hetzelfde als liegen?
- Kun je tegen jezelf liegen?
- Waarom liegen mensen volgens jullie?
- Is er leugen minder erg als je er niemand mee schaadt?
- Moet je altijd eerlijk zijn?

Toon en stijl

In recensies wordt de stijl van de auteur vaak omschreven als droog, nuchter en soms bijna achteloos, terwijl de gebeurtenissen die ze beschrijft vaak juist absurd, ongemakkelijk en pijnlijk zijn.

- Heb je dat ook zo ervaren? Kan je voorbeelden geven waar dit het geval was? (vb. p.16: "Jullie zijn op het strand en als je straks een eindje gezwommen hebt en de boterhammen op zijn, zal ze je verschrikkelijk hard slaan, met de stok van de parasol tegen je schenen")
- Tegelijk weet ze ook heel treffende beelden op te roepen. Kan je hiervan voorbeelden geven? (p.118: "Zijn lichaam is een slaapzak met een kapotte rits waaruit hij zich niet kan bevrijden.")

Gelijkenissen en verschillen

Verdeel de juryleden in duo's of groepjes van drie.

— Kies twee of drie verhalen (afhankelijk van de tijd) en vergelijk ze met elkaar. Zoek minstens twee gelijkenissen en twee verschillen. Kijk bijvoorbeeld naar

- de personages (man, vrouw, kind, onderlinge relaties, karakter ...)
- soort leugen
- de reden waarom iemand liegt
- humor vs ernst
- einde
- vertelperspectief
- herkenbaarheid
- absurdisme
- ...

(wat zeker naar voor zou moeten komen zijn de verschillende manieren waarop de personages met de waarheid omgaan, veel verhalen gaan ook over relaties, er is maar één verhaal waarin je de naam van het hoofdpersonage kent, in het eerste verhaal wordt verteld in de tweede persoon enkelvoud, in elk verhaal zit wel iets absurds (de vis,

de oormassage, het spel en de brand, de verkeerde man meenemen naar huis...), in de meeste verhalen loopt werkelijkheid vlot over in fantasie of dromen, de redenen voor het liegen hebben vaak met schaamte te maken (minder rijk dan je vrienden, een dermatoloog met huidkanker, een moeder die de hele dag in bed ligt...), herkenbaarheid zullen de juryleden waarschijnlijk vinden in “Brand” en “Russisch” (dat denkt de auteur alvast))

Creatieve verwerking

Verbeelding

Materiaal

- bijlage 1

In een interview voor De Boon voor Onderwijs (zie <https://www.deboon.be/sites/default/files/2026-02/Sarah%20Arnolds%20-%20Het%20gore%20lef.pdf>) werd aan de auteur de vraag gesteld of ze zelf muziek, beeld of andere kunstvormen gebruikt als inspiratie. Haar antwoord: “Ik raak altijd erg geïnspireerd door het werk van kunstenaar Ruth van Beek. [Ik ben] dan ook ongelooflijk blij dat ze een beeld voor de kaft van mijn boek wilde maken. Haar werk is vreemd, verstild, elegant en ongrijpbaar.”

1. Bekijk de cover opnieuw en ga op zoek naar ander werk van Ruth van Beek. (zie ook bijlage 1). Stap in haar schoenen, kies 1 verhaal uit en probeer in haar stijl voor dat verhaal een beeld te maken.
2. Ben je meer een muzikant dan een kunstenaar? Stel dan een (Spotify)-playlist samen waarbij je voor elk verhaal minstens 1 passend lied zoekt.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Vacht! / Cobi van Baars (Atlas Contact, 2025) - sluit heel hard aan bij het thema van “Brand”, maar ook bij de rest van de bundel
https://bibliotheek.be/catalogus/cobi-van-baars/vacht-roman/boek/library-marc-vlacc_10546458?q=Vacht%21%20%3A%20roman
- Het glinstert / Lara Taveirne en Marieke De Maré (Pelckmans, 2025) - heel toegankelijke verhalenbundel
<https://www.boekenzoeker.be/het-glintert-verhalen>
- Broere / Bart Moeyaert (Querido, 2024) - ook een heel toegankelijke verhalenbundel
<https://www.boekenzoeker.be/broere>
- De waarheid over het liegen / Benedict Wells (Meulenhoff, 2023) - tien verhalen over leugens, dromen en waarheid
https://bibliotheek.be/catalogus/benedict-wells/de-waarheid-over-het-liegen-verhalen/boek/library-marc-vlacc_10443554?q=De%20waarheid%20over%20het%20liegen%20%3A%20verhalen

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- https://nl.wikipedia.org/wiki/Sarah_Arnolds

5

EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands – 02.08: De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.
- Nederlands – 02.14: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.
- Cultureel bewustzijn – 16.04: De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.07: De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.
- Nederlands – 02.13: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.
- Cultureel bewustzijn – 16.04: De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.08: De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.
- Nederlands – 02.14: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.
- Cultureel bewustzijn – 16.04: De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Ruth van Beek (The Ravestijn Gallery)

The Spell, 2021

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

Na de brand

Auteur: Marieke Nijkamp

Vertaler: Selma Soester

Uitgever: HarperCollins

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Marieke Nijkamp is een Nederlandse auteur die daar ook woont, maar in het Engels schrijft. Dat is al zo sinds haar debuut *This Is Where It Ends* (in het Nederlands: *54 minuten*) waarmee ze meer dan een jaar in de New York Times bestsellerslijst stond. Naast boeken voor jongvolwassenen schrijft ze ook strips, graphic novels en korte verhalen.

Marieke vindt diversiteit in fictie heel belangrijk. Dat probeert ze ook in haar eigen boeken door te trekken. Ze heeft zelf een handicap en identificeert zichzelf als queer en daarom is ze ook actief bij *We Need Diverse Books*, een organisatie die zich inzet voor meer diversiteit in kinderboeken.

Korte inhoud

Na een verwoestende brand op school komt de jonge Eden om het leven. Haar dood roept veel vragen op, want verschillende leerlingen blijken meer over haar en de gebeurtenissen rond de brand te weten dan ze aanvankelijk willen vertellen. Theo, die bevriend was met Eden, kan zich niet neerleggen bij het idee dat haar dood zomaar een ongeluk was. Hij probeert samen met Payton, de vriendin van Eden, te achterhalen wat er die avond precies is gebeurd. Daarbij ontdekt hij dat iedereen slechts een deel van het verhaal kent en dat de verschillende personages hun eigen geheimen en redenen hebben om te zwijgen.

Via de perspectieven van verschillende jongeren krijgt de lezer steeds nieuwe informatie over Eden, hun onderlinge relaties en wat er vóór de brand speelde. Daardoor verandert het beeld van Eden voortdurend: niemand lijkt haar volledig gekend te hebben. De personages dragen bovendien ieder hun eigen problemen, angsten, schaamte en trauma's mee. Sommige geheimen zijn verbonden met geweld en misbruik, andere met schuld, loyaliteit of de angst om niet geloofd te worden. Langzaam vallen de verschillende puzzelstukjes op hun plaats en wordt duidelijker wat er rond de brand is gebeurd en waarom sommige personages zo lang hebben gezwegen.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Wat als ...

Materiaal

- papier
- schrijfgerei

Stel: je weet iets belangrijks over een gebeurtenis. Als je de waarheid vertelt, kan iemand van wie je houdt daar ernstig door in de problemen komen. Als je zwijgt, kan de situatie erger worden. Verzin een korte situatie.

- Wat zou jij doen?
- Wat zou jouw beslissing kunnen veranderen?

Wie zou jij vertrouwen?

Er is iets ernstigs gebeurd. Vier jongeren waren erbij. Alle vier vertellen een iets ander verhaal:

- Eén is heel overtuigend.
 - Eén lijkt erg emotioneel.
 - Eén vertelt bijna niets.
 - Eén zegt dat hij/zij zich niets meer kan herinneren.
- Wie zou jij vertrouwen en waarom?

2

TIJDENS HET LEZEN

Personages

“Vijf leerlingen hebben elk een stukje van de waarheid in handen over wat er die nacht is gebeurd.”

3

NA HET LEZEN

- Je krijgt een blad met daarop de vier vertellers en over elk van hen drie vragen: wat vertelt hij /zij, wat wordt verzwegen en hoe hard vertrouw je dit personage. Probeer om de tien hoofdstukken even tijd te maken om dit blad in te vullen. Op die manier zie je achteraf hoe de verschillende personages het verhaal sturen. (zie bijlage 1)
- Ga achteraf na hoe goed je de personages ingeschat had.

Titel

De auteur had ook kunnen kiezen voor de titel *De brand* i.p.v. *Na de brand*.

- Waarom past de tweede optie beter bij het verhaal? (De klemtoon ligt niet alleen bij wat er die nacht gebeurd is, maar ook bij de verwerking van de dood van Eden én de consequenties van de brand: de waarheid rond het misbruik die aan het licht komt.)

Genre

Na de brand wordt op de markt gezet als een thriller.

- Heb je dit boek ook als een thriller gelezen?
- Welke elementen zorgen voor spanning? (het hele gebeuren op de nacht van de brand, het feit dat je als lezer in het ongewisse gelaten wordt, het wisselende perspectief zorgt voor cliffhangers, er is de psychologische spanning bij de slachtoffers van het misbruik ...)
- Ken je andere jeugdthrillers die op dit boek lijken? (De kans is groot dat de juryleden de boeken van Karen McManus, Holly Jackson, E. Lockhart of soortgelijke boeken kennen)
- Vind je dit boek origineel binnen zijn soort? Waarom wel of niet?

Opbouw en perspectief

Het verhaal wordt verteld vanuit vier verschillende ik-personages.

- Hoe heb je dit ervaren? (vonden de juryleden dit verwarrend, meeslepend, hadden ze het niet opgemerkt ...?)

Ook speelt de auteur met de chronologie.

- Over hoeveel tijd wordt het verhaal eigenlijk gespreid? (van zeven maanden voor de brand (Kelsey) tot iets meer dan 18 dagen na de brand + de tijd die verstreken is tot aan de epiloog)
- Waarom koos Nijkamp volgens jou voor deze manier van vertellen? (bouwt spanning op, je kan cliffhangers inbouwen, de verhalen van de verschillende personages lopen in elkaar over, je moet het verleden kennen om het heden te kunnen begrijpen, maar als het verhaal chronologisch verteld zou worden, neem je de verrassing weg.)

Creatieve verwerking

Gevoelens in vorm

Materiaal

- wit papier
- schrijfgerei
- teken- en/of schildergerief
- oude tijdschriften
- scharen
- lijm

In dit boek zitten verschillende thema's verweven.

- Welke pik jij eruit? (rouw, vriendschap, liefde, vertrouwen, verwaarlozing, grensoverschrijdend gedrag, machtsmisbruik, de macht van geld, de macht van de media, geheimen, schuld en verantwoordelijkheid, schaamte, trauma ...)

In de epiloog heeft Payton van haar therapeut de opdracht gekregen om haar gevoelens op een creatieve manier vorm te geven. Dat kan op om het even welke manier.

— Kies zelf een van de opgesomde thema's en maak er iets creatiefs rond. Dat kan een geschreven tekst zijn, een brief, een tekening of schilderij, een collage... Probeer aan de hand van wat je maakt duidelijk te maken welk thema je koos, zonder het te benoemen.

Aan de hand van de creaties kan al dan niet verder op een thema ingegaan worden.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Een van ons liegt / Karen McManus (Van Goor, 2017) - vijf jongeren, 1 moord, geheimen
<https://www.boekenzoeker.be/een-van-ons-liegt>
- Onder de brug / Evelien De Vlieger (Querido, 2024) - mysterieus ongeluk, geheimen
<https://www.boekenzoeker.be/onder-de-brug>
- De vijf die blijven / Holly Jackson (Volt, 2023) - een groep vrienden die gedwongen worden hun geheimen te vertellen
<https://www.boekenzoeker.be/de-vijf-die-blijven>
- Dit is ons verhaal / Ashley Elston (Van Goor, 2020) - moord, geheimen, iedereen vertelt hetzelfde verhaal, iemand gaat op zoek naar de waarheid
https://bibliotheek.be/catalogus/ashley-elston/dit-ons-verhaal/boek/library-marc-vlacc_10300593?q=Dit%20is%20ons%20verhaal
- Circle of liars / Kate Francis (De Fontein, 2025) - pubers, geheimen, bedreigingen, brand in een school
https://bibliotheek.be/catalogus/kate-francis/circle-liars/boek/library-marc-vlacc_10533785?q=Circle%20of%20liars

Andere boeken van Marieke Nijkamp vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Marieke%20Nijkamp>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://www.mariekenijkamp.com/musings/>

5

EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands – 02.02: De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.
- Nederlands – 02.13: De leerlingen analyseren het effect van taaluitingen, taalvariëteiten en talen op identiteitsvorming en sociale omgang.
- Lichamelijk en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.02: De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.
- Lichamelijk en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.02: De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.
- Nederlands – 02.13: De leerlingen analyseren het effect van taaluitingen, taalvariëteiten en talen op identiteitsvorming en sociale omgang.
- Lichamelijk en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Hoe betrouwbaar zijn de personages?

Hoofdstuk 1 – 10			
	Wat vertelt hij/zij?	Wat wordt verzwegen?	Hoe hard vertrouw je dit personage?
Eden			
Theo			
Payton			
Kelsey			

Hoofdstuk 11 – 20			
	Wat vertelt hij/zij?	Wat wordt verzwegen?	Hoe hard vertrouw je dit personage?
Eden			
Theo			
Payton			
Kelsey			

Hoofdstuk 21 – 30			
	Wat vertelt hij/zij?	Wat wordt verzwegen?	Hoe hard vertrouw je dit personage?
Eden			
Theo			
Payton			
Kelsey			

Hoofdstuk 31 – 40			
	Wat vertelt hij/zij?	Wat wordt verzwegen?	Hoe hard vertrouw je dit personage?
Eden			
Theo			
Payton			
Kelsey			

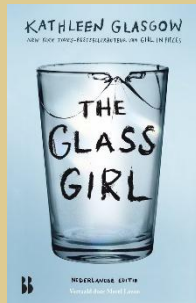
Hoofdstuk 41 – epiloog

	Wat vertelt hij/zij?	Wat wordt verzwegen?	Hoe hard vertrouw je dit personage?
Eden			
Theo			
Payton			
Kelsey			

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

The glass girl

Auteur: Kathleen Glasgow

Vertaler: Merel Leene

Uitgever: Blossom Books

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Kathleen Glasgow schreef eerst poëzie, maar stapte al snel over op fictie voor jongvolwassenen. Haar debuut *Girl in pieces* was meteen een schot in de roos. Tot op vandaag volgden hierop nog drie boeken in hetzelfde genre en twee luchtiger misdaadmysteries, die ze samen schreef met Liz Lawson.

Glasgow maakt er geen geheim van dat ze zelf een behoorlijke rugzak heeft, waarin ze onder andere zelfverminking, rouw en alcoholverslaving met zich meezeult. Ze vond (en vindt) naar eigen zeggen zelf veel troost en herkenning in fictie en schrijven is voor haar haar *safe space*. Vandaar dat ze ervoor koos om te schrijven over jongeren die met serieuze problemen kampen. De boeken zijn niet autobiografisch, maar ze kan wel uit haar eigen ervaringen putten om geloofwaardige personages en verhalen neer te zetten.

Korte inhoud

Bella is een vijftienjarig meisje dat na de dood van haar oma steeds meer alcohol gaat drinken. Wat aanvankelijk lijkt op af en toe drinken om haar verdriet te vergeten, verandert langzaam in een ernstige verslaving. Bella leert steeds beter haar omgeving voor de gek te houden: ze verbergt hoeveel ze drinkt, liegt tegen haar ouders en probeert ook voor zichzelf vol te houden dat ze nog controle heeft. Haar vriendin Amber merkt dat er iets grondig mis is en probeert Bella te helpen, maar Bella duwt haar steeds verder weg. Tegelijkertijd heeft Bella's familie moeite om te begrijpen wat er werkelijk met haar aan de hand is. Tijdens een feest loopt de situatie compleet uit de hand en Bella wordt opgenomen. Ze komt terecht in een omgeving waar ze hulp krijgt en wordt gedwongen haar verslaving en de pijn die eronder ligt onder ogen te zien. Het herstel verloopt niet eenvoudig: stoppen met drinken betekent niet dat haar verdriet of problemen zomaar verdwijnen. Aan het einde is Bella nog lang niet "genezen", maar ze heeft wel een belangrijke stap gezet. Ze begint opnieuw verantwoordelijkheid te nemen voor haar leven en leert dat herstel niet betekent dat ze haar verleden moet vergeten, maar dat ze moet leren ermee om te gaan.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties.

Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Voorbereiding op het thema

Materiaal

- een tablet of smartphone per jurylid
- je kan eventueel een QR-code gebruiken om snel naar de test te gaan:
- kaartjes met A – B – C – D

1. Zelftest.

Laat de juryleden surfen naar www.druglijn.be/test-jezelf/alcohol (of gebruik de QR-code). Laat hen de zelftest invullen.

- Is er iemand die iets kwijt wil over de resultaten van de zelftest? (verplicht dit zeker niet)
- Heeft de test je anders over alcohol doen nadenken? Zijn er dingen die je in je eigen alcoholgebruik zal aanpassen?
- Zijn er tips die je aan anderen wil meegeven?

2. Kennisquiz

Als alternatief voor de kennistest op de website kan je die in de vorm van een quiz presenteren. In bijlage 1 vind je alle vragen en antwoorden van de online kennistest.

- Juryleden steken kaartjes met het juiste antwoord in de lucht of
- als je het dynamischer wil maken, kan je letters ook in de hoeken van de ruimte hangen en de juryleden daar naartoe laten stappen.
- Lees na elke vraag de uitleg die bij het correcte antwoord hoort en ga met de juryleden in gesprek.

2

TIJDENS HET LEZEN

Titel en cover

- Waaraan denk je allemaal als je de titel leest? Kijk ook goed naar de cover, misschien helpt die je op weg (in de eerste plaats alcoholmisbruik, maar ook de breekbaarheid van glas, scherven die aan de basis liggen van het probleem of die Bella gemaakt heeft door haar probleem ...) à noteer op een blad zoveel mogelijk associaties die je met de titel en de cover maakt. (voor de begeleider: je kan de woordwolk in bijlage 2 gebruiken)
- Kies er nu drie woorden uit. Probeer tijdens het lezen passages aan te duiden die rechtstreeks of onrechtstreeks met deze woorden te maken hebben.

3

NA HET LEZEN

Proloog

Lees de proloog samen opnieuw. In het gedicht waarmee het boek begint zitten verschillende beelden die later betekenis krijgen:

Klimmen - ontsnappen - verdoven - scherpe randen - vallen - breken - scherven

- Als je de proloog opnieuw leest nadat je het hele verhaal kent, waarvoor blijkt die dan allemaal een metafoor te zijn? (opklimmen uit het dal waarin Bella zich bevindt, drank is een manier om te ontsnappen aan haar negatieve gedachten, de drank verdooft haar tijdelijk, haalt de scherpe randjes weg, maar uiteindelijk leidt hij tot haar val, ze breekt en moet in het afkickcentrum de scherven bijeen rapen)

Het stukje proloog na het gedicht somt eigenlijk al alle thema's op die Bella verder de dieperik induwen.

- Kan je er meer over vertellen?
 - o haar ouders hebben weinig tijd voor haar
 - o op school kan ze haar hoofd er niet bijhouden
 - o ze voelt zich onzichtbaar
 - o haar oma is gestorven
 - o de jongen van wie ze hield heeft het uitgemaakt
 - o ze voelt zich heel eenzaam en wil dat overal een einde aan komt

Personages en thema's

Verschillende personages waren belangrijk in het verhaal van Bella's alcoholgebruik. Denk aan haar ouders, haar oma, haar vrienden, maar ook de hulpverleners in het afkickcentrum. Op welke manier hebben zij het gebruik beïnvloed?

- De ouders hadden pas laat iets door. Dat komt voor een stuk doordat ze door hun eigen problemen opgeslokt werden, maar ook doordat Bella er zo goed in was haar probleem te verbergen. De echtscheiding en het gevoel van ontheemding dat dit bij Bella teweegbrengt zijn een trigger geweest voor het drinken. De moeder van Bella legt veel druk op haar schouders, vb. als het om de zorg voor haar zussen gaat. Daardoor wil Bella haar niet met haar problemen lastigvallen. Ook bij haar vader krijgt ze niet echt de ruimte om over haar gevoelens te praten.
- Bella's oma was heel belangrijk voor haar; ze is nog niet over het verlies heen. Zonder er gevaar in te zien, was haar oma ook degene die haar af en toe een glaasje toestopte. Het huis van oma was tijdens haar leven een toevluchtsoord en blijft dat eigenlijk ook nog na haar dood. Het rouwproces dat Bella voor zich uit lijkt te schuiven verergert haar drankprobleem.
- Haar vriendin Amber merkt wel dat het niet goed gaat met Bella. Ze probeert er met haar over te spreken, maar Bella blokt haar af. Ze grijpt uiteindelijk wel in (discussievragen: had ze dat eerder moeten doen? Kan je begrijpen dat Bella zich oorspronkelijk verraden voelt?)
- Bij de vriendengroep is drinken een onderdeel van het uitgaan en daarom kan Bella zichzelf wijsmaken dat haar gedrag niet zo uitzonderlijk is. De groep normaliseert drinken als het ware, maar grijpt niet in als het met Bella de verkeerde kant opgaat. Behalve Amber dan.
- Haar ex-vriend Dylan is verdergegaan met zijn leven en daar heeft Bella het moeilijk mee. Als ze hem samen met een ander meisje ziet op een feest is dat de trigger die haar helemaal over de rand duwt.
- De hulpverleners in het afkickcentrum proberen Bella niet alleen van het drinken af te helpen, maar leren haar ook om met de onderliggende oorzaken om te gaan. Ze zijn niet zacht, want een belangrijk deel van het proces is dat Bella zelf het probleem moet inzien en geholpen wil worden.

Fotografie

Een belangrijk motief in het verhaal is fotografie.

- Waar in het boek komt dit allemaal aan bod? (de oma van Bella was fotografe, in het afkickcentrum werd elke dag een polaroidfoto genomen, Bella wil zich op het einde zelf ook in fotografie verdiepen)
- Kan hier een symboliek achter zitten? (de foto's van oma verwijzen o.a. naar betere tijden, ze roepen herinneringen op, maar maken het verlies daardoor ook extra pijnlijk. De polaroids zijn een belangrijk onderdeel van het herstel: ze tonen hoe de bewoners zowel vanbuiten als vanbinnen veranderen tijdens hun verblijf. Bella als fotograaf: zij bepaalt wat anderen zien. Een foto wordt vaak beschouwd als bewijs)

Het einde

- Is Bella aan het einde van het boek 'genezen'? (van een alcoholverslaving genees je nooit helemaal. Ze zal moeten blijven vechten, maar het einde is wel hoopvol.)
- Vonden jullie het einde hoopvol (zie hierboven)
- Vond je het einde realistisch?

Creatieve verwerking

Het verhaal in vijf foto's

Materiaal

- gsm of tablet
- tijdschriften of oude foto's
- schrijfgierief

Maak een fotoreeks van vijf foto's die het verhaal samenvatten. Je kan effectief zelf met een camera aan de slag of als dat niet mogelijk is, kan je foto's zoeken in tijdschriften of oude foto's.

Dit zijn de vijf sleutelmomenten:

1. Voor alles veranderde - Wat moet de lezer zien?
2. Wat niemand zag - Wat zou Bella verborgen houden?
3. Het breekpunt - Welk moment zou je vastleggen?
4. Wie bleef? - Welke persoon hoort hierbij?
5. Na de scherven - Hoe ziet herstel eruit?

Schrijf onder elke foto 1 zin als onderschrift.

Mocktails maken

Dat een feest of een etentje even leuk kan zijn zonder alcohol, beginnen gelukkig steeds meer mensen te beseffen. Er zijn dan ook heel veel recepten voor mocktails te vinden naar ieders smaak. Je kan zelf een mocktail uitkiezen en die samen met je juryleden maken, maar je kan er ook opdrachten aan koppelen:

- Zoek een mocktail die volgens jou bij het boek past (en maak hem samen natuurlijk 😊)
- Maak samen een mocktail en geef hem een naam die past bij het boek
- Maak een reclameslogan voor de mocktail

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Bruna / Hannelore Bedert (Manteau, 2020) - over alcoholisme, maar de verslaafde is een volwassen vrouw die 'geholpen' wordt door een jongere
<https://www.boekenzoeker.be/bruna>
- Het engelenhuis / Dirk Bracke (Davidsfonds/Infodok, 2003) - ouder boek (wel heruitgegeven in 2021) over drie jongeren in een jeugdinstituut. Gaat over meer dan alleen drugs.
<https://www.boekenzoeker.be/het-engelenhuis>
- De parttime-junkie / Renee Kelder (Prometheus, 2014) - autobiografische roman over een meisje dat verslaafd geraakt aan alcohol en GHB
<https://www.boekenzoeker.be/de-parttime-junkie>

- Verraderlijk patroon / Marlen Visser (Kluitman, 2022) – novelle over een 18-jarige die vaak lachgas gebruikt. Op een dag gaat het mis.
https://bibliotheek.be/catalogus/marlen-visser/verraderlijk-patroon/boek/library-marc-vlacc_10388971?q=Verraderlijk%20patroon

Andere boeken van Kathleen Glasgow vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Kathleen%20Glasgow>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://www.youtube.com/watch?v=AEDV5EZqAFo>

5

EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands – 02.14: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competentie 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.13: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competentie 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.14: De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.
- Lichamelijke en geestelijke gezondheid – 01.02: De leerlingen ontwikkelen gezondheidsvaardigheden in functie van hun fysiek en mentaal welzijn binnen verschillende thema's.
- Sociaal-relatieve competentie 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Burgerschap – 07.04: De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Kennisquiz over alcohol

Bron: <https://www.druglijn.be/test-jezelf/alcohol/kennistest/>

1. In welk glas zit het meeste alcohol?

- a. In een glas pilsbier
- b. In een glas wijn
- c. In een shotje jenever
- d. In alle drie de glazen zit evenveel alcohol

Antwoord = d

Het alcoholgehalte verschilt per drank. In pilsbier zit ongeveer 5% alcohol. In wijn zit zo'n 12% alcohol. En een doorsnee sterke drank bevat 35% alcohol. Daaruit zou je kunnen besluiten dat je met een glas sterke drank meer alcohol binnenkrijgt dan met een glas bier. Toch is dat niet zo. Want als een alcoholische drank wordt geschonken in het juiste glas (bijvoorbeeld een pilsje in een pilsglas en jenever in een jeneverglaasje), dan bevat elk standaardglas ongeveer evenveel alcohol: 10 gram of 12 ml. Uitzondering vormen streekbieren (hoger alcoholgehalte en groter standaardglas), cocktails en mixdranken.

2. Van alcohol kan je ...

- a. ... alleen lichamelijk afhankelijk worden
- b. ... alleen geestelijk afhankelijk worden
- c. ... zowel geestelijk als lichamelijk afhankelijk worden

Antwoord = c

Geestelijke afhankelijkheid betekent je niet meer goed voelen zonder alcohol en er vaak en hard naar verlangen. Lichamelijke afhankelijkheid wil zeggen dat je lichaam gewend is geraakt aan een regelmatige hoeveelheid alcohol en dat je op den duur alsmear meer alcohol nodig hebt om nog een effect nog te voelen. Wie lichamelijk afhankelijk is en plots stopt met drinken, kan ontwenningsverschijnselen krijgen. Zoals slecht slapen, beven en zweten.

3. Een man en een vrouw drinken evenveel. Wie heeft het hoogste promillegehalte?

- a. De vrouw omdat ze minder lichaamsvocht heeft
- b. De man omdat hij meer spieren en minder vet heeft
- c. Beiden hebben hetzelfde promillegehalte, tenminste als ze evenveel wegen.

Antwoord = a

Bij een gelijk aantal glazen alcohol zullen vrouwen gemiddeld een hoger promillegehalte hebben. Alcohol komt in je bloed terecht en raakt zo verdeeld over je lichaamsvocht. Vrouwen hebben gemiddeld wat meer lichaamsvet en minder spieren dan mannen en hebben daardoor wat minder lichaamsvocht. Een mannenlichaam bestaat gemiddeld voor 55% uit water, een vrouwenlichaam gemiddeld voor 45%. Als beide evenveel drinken, heeft de vrouw dus in verhouding meer alcohol in haar bloed. Vrouwen breken ook minder alcohol af in de maag, waardoor er bij eenzelfde hoeveelheid meer alcohol in het bloed terechtkomt dan bij mannen. Omdat hun lever ook wat kleiner is, wordt alcohol minder snel afgebroken en blijft die wat langer in het bloed.

4. Als je een beetje alcohol drinkt, voel je je wat minder moe. Alcohol heeft een ...

- a. ... opwekkend effect
- b. ... verdovend effect
- c. ... opwekkend en verdovend effect
- d. Geen van deze antwoorden klopt omdat alcohol geen drug is.

Antwoord = b

Alcohol verdooft de hersenen. Hoe sterk die verdoving is, hangt af van hoeveel iemand drinkt. Het verdooft eerst en vooral de delen van de hersenen die ons gedrag en onze gevoelens onder controle houden. Zo komt het dat je je door een kleine hoeveelheid alcohol los en uitgelaten kan voelen. En dat je meer durft, actiever of zelfs agressief kan worden. Drink je meer, dan ga je trager reageren en situaties minder goed inschatten. Je wordt luidruchtiger en gaat meer risico's nemen. Bij nog meer alcohol gaat bewegen moeizamer en wisselen emoties snel af. De kans bestaat dat je je achteraf bepaalde dingen niet meer kan herinneren. Drink je heel veel ineens, dan kan zelfs het deel van je hersenen dat ervoor zorgt dat je automatisch ademt, verdoofd raken. Als je ademhaling stopt, stopt ook je hart met kloppen en dat kan uiteraard dodelijk aflopen. Bij welke hoeveelheid alcohol deze lichte of zware verdoving zich voordoet, verschilt per persoon. Vast staat dat het bij jongeren sneller fout kan lopen omdat ze van een bepaalde hoeveelheid alcohol meer en sneller onder invloed zijn dan volwassenen. Omdat kinderen en jongeren meestal een kleiner lichaam hebben dan een volwassene zal bij eenzelfde hoeveelheid gedronken alcohol het alcoholgehalte in het bloed vaak veel hoger zijn.

5. Hoelang doet het lichaam er gemiddeld over om een glas alcoholische drank af te breken?

- a. Een half uur
- b. Een uur
- c. Anderhalf uur
- d. Alcohol wordt niet afgebroken, je plast het gewoon weer uit.

Antwoord = c

Een standaardglas alcohol bevat ongeveer 10 gram (of 12ml) zuivere alcohol. De lever breekt alcohol af aan een tempo van ongeveer 7 gram per uur. Het duurt dus gemiddeld 1,5 uur om één standaardglas af te breken. Hoe lang het precies duurt, verschilt per persoon. De lever kan niet harder werken en kan dus niet meer alcohol aan dan die 7 gram per uur. Je kan de afbraak van alcohol evenmin versnellen door bijvoorbeeld een koude douche, frisse lucht, braken of een kop koffie. Soms hoor je verhalen over middeltjes die je snel weer nuchter kunnen maken en die je bijvoorbeeld via internet kan kopen. Deze hebben echter geen bewezen effect.

6. In een pilsje zitten evenveel calorieën als in ...

- a. ... anderhalf sneetje brood
- b. ... een hotdog
- c. ... een bakje frieten
- d. Onzin, er zitten geen calorieën in bier.

Antwoord = a

Een pilsje bevat ongeveer 110 calorieën. Een sneetje brood 75, dus anderhalf sneetje brood komt ongeveer overeen met een glas pilsbier. Een hotdog bevat ongeveer 190 calorieën, een bakje frieten 460. Bier geeft wel energie aan je lichaam, maar die wordt minder goed gebruikt dan bij brood. Het gaat om 'lege calorieën' waar je weinig aan hebt bij sport of andere inspanningen. Alcoholische dranken bevatten naast calorieën weinig andere nuttige voedingsstoffen en in elk geval veel minder dan gezonde voeding.

7. Een overdosis alcohol kan je krijgen door ...

- a. ... te vaak alcohol te drinken
- b. ... sterke dranken te drinken
- c. ... te veel alcohol te drinken in korte tijd
- d. Een overdosis alcohol bestaat niet.

Antwoord = c

Een overdosis of alcoholvergiftiging ontstaat door in één keer zoveel te drinken dat je bewusteloos of zelfs in coma kan raken. Het zenuwstelsel kan zo sterk worden verdoofd dat je ademhaling en hartslag vertragen of zelfs helemaal stilvallen. Snel ingrijpen is dan van levensbelang. Jongeren, vrouwen en mensen met een laag lichaamsgewicht lopen meer kans op problemen. Dat geldt ook voor minder ervaren drinkers en mensen die op een lege maag drinken. Welk soort drank men drinkt maakt weinig uit. Je kan dus niet alleen van sterke drank maar ook van pils of wijn een overdosis krijgen. Het enige verschil is dat sterke drank vaak in kleinere glazen geschonken wordt wat er kan voor zorgen dat men veel sneller drinkt.

8. Hoeveel alcohol heb je in je bloed na 1 standaardglas alcohol?

- a. 0,2 promille bij mannen en vrouwen
- b. 0,2 promille bij mannen en 0,3 bij vrouwen
- c. 0,25 promille bij mannen en vrouwen
- d. 0,3 promille bij mannen en vrouwen

Antwoord = b

Alcohol komt via je maag en darmen in je bloed terecht. De hoeveel alcohol in je bloed wordt niet in een percentage maar in promille uitgedrukt. Een promille is een duizendste. Na één glas alcohol bevat het bloed gemiddeld genomen 0,2 promille alcohol bij mannen en 0,3 promille bij vrouwen. Hoeveel promille het exact is, hangt echter ook af van onder meer je gewicht, lichamelijke conditie, leeftijd of het aantal uren sinds het laatste glas. Daardoor is het moeilijk om exacte uitspraken te doen over hoeveel glazen alcohol overeenstemmen met een bepaald promille.

9. Hoeveel alcohol drink je het best maximaal als je de risico's van alcoholgebruik wil beperken?

- a. Maximaal 10 standaardglazen per week voor mannen en vrouwen
- b. Maximaal 28 standaardglazen per week voor mannen en vrouwen
- c. Maximaal 21 glazen per week voor mannen en 14 glazen per week voor vrouwen

Antwoord = a

Alcohol is een schadelijke stof. Er bestaat dus geen 'veilige' hoeveelheid die je 'mag' drinken. Wil je geen risico's lopen, dan drink je best geen alcohol. Drink je wel alcohol, drink dan als volwassene best niet meer dan 10 standaardglazen per week. Beperk het aantal glazen per dag en hou een aantal dagen alcoholvrij. Deze richtlijn is bedoeld voor volwassen mannen en vrouwen. Jongeren onder de 18 jaar drinken best geen alcohol. Ook als je zwanger wilt worden, tijdens de zwangerschap en tijdens de borstvoedingsperiode wordt alcohol sterk afgeraden. Ouderen en wie medicatie neemt, vragen best advies aan de huisarts.

10. Een alcoholprobleem is erfelijk

- a. Waar
- b. Niet waar

Antwoord = a

Tot op zekere hoogte zijn alcoholproblemen erfelijk. Volgens Amerikaans onderzoek is er een 34% grotere kans om afhankelijk te worden van alcohol als een van de ouders een alcoholprobleem heeft of had. Als beide ouders zo'n probleem hebben, zou de kans zelfs vier keer groter zijn. Dat betekent natuurlijk niet dat kinderen van mensen die te veel alcohol drinken gegarandeerd zelf een drankprobleem krijgen. Bij de meesten is dat niet het geval. Het wil vooral zeggen dat ze tot een groep behoren die gevoeliger is om een drankprobleem te krijgen. Of het tot zo'n probleem komt, hangt niet alleen van erfelijkheid maar van tal van zaken af. Als alcohol thuis voor problemen zorgt, kunnen de ongelukkige en onzekere gevoelens die daar mogelijk het gevolg van zijn, een reden vormen om naar alcohol te grijpen. Als ouders veel alcohol drinken, is de kans groter je dat als kind ook gewoon gaat vinden en die gewoonte overneemt. Maar het kan er ook voor zorgen dat je net een afkeer krijgt van alcohol en later helemaal niet drinkt.

11. Kan de vruchtbaarheid worden beïnvloed door het drinkgedrag?

- a. Niet bij mannen, wel bij vrouwen
- b. Zowel bij mannen als bij vrouwen
- c. Niet bij vrouwen, wel bij mannen
- d. Nee

Antwoord = b

Bij zowel mannen als vrouwen kan alcoholgebruik de vruchtbaarheid verminderen. Of en in welke mate hangt af van hoeveel alcohol iemand gebruikt. Maar alcohol kan zowel de eicel als de zaadcellen beschadigen. Hierdoor kan het zijn dat je minder makkelijk zwanger wordt. Als je zwanger wil worden, drink je dus best geen (of zo weinig mogelijk) alcohol. Heb je alcohol gedronken nog voor je wist dat je zwanger was? Geen paniek! Schenk vooral extra aandacht aan je lichaam (drink geen alcohol meer, let op je voeding, slaap en beweeg voldoende) en bespreek deze situatie met je arts en/of vroedvrouw.

12. Hoe zorgt alcohol voor leververvetting?

- a. Door de verwerking van alcohol in de lever die ten koste gaat van vetverbranding
- b. Het ligt aan de calorieën in de alcohol. Die zorgen ook voor een bierbuik en dikke dijen.
- c. Doordat alcohol in het lichaam omgezet wordt in vet
- d. Het ontstaat omdat mensen die veel drinken vaak ook veel eten.

Antwoord = a

Het vergt veel van je lever om alcohol af te breken. Een van de bekendste mogelijke gevolgen daarvan is levercirrose. Het afbreken van alcohol gaat ten koste van vetverbranding. Als er veel gedronken wordt, wordt het vet opgeslagen in de lever in plaats van verbrand. Op den duur gaat de lever zo vervetten. In zeldzame gevallen ontsteekt de lever ook (en ontstaat er hepatitis). Door de ontsteking gaan levercellen verloren en ontstaat bindweefsel. Als je blijft doordrinken, kan levercirrose (leververharding) ontstaan. Dit is een ernstige en ongeneeslijke leverziekte. Bindweefsel komt in de plaats van levercellen waardoor de lever niet meer kan werken.

13. Als je gedronken hebt, kun je de volgende dag naar alcohol ruiken. Dat komt omdat ...

- a. ... de afbraakproducten van alcohol uitgeademd worden
- b. ... er nog alcohol in je maag zit
- c. ... alcohol in je bloed via je longen uitgeademd wordt
- d. ... je maagslijmvlies aangetast is

Antwoord = c

Het kan behoorlijk lang duren voor alle alcohol uit je lichaam is. Je lever doet er ongeveer anderhalf uur over om een standaardglas alcohol af te breken. Wie stevig gedronken heeft, kan daardoor de volgende ochtend nog steeds alcohol in het bloed hebben. Als dat bloed de longen passeert, komen er alcoholmoleculen in de longblaasjes. Deze adem je uit waardoor je naar alcohol ruikt.

14. Veel alcohol kunnen drinken zonder daar veel effect van te voelen, kan wijzen op een alcoholprobleem.

- a. Klopt, het kan een teken zijn dat je lichaam gewend is geraakt aan veel alcohol.
- b. Klopt niet, het betekent dat je alcohol snel afbreekt. De kans op een alcoholprobleem is net kleiner.
- c. Klopt niet, het is een bewijs dat je goed met alcohol omgaat.
- d. Klopt niet, hoe goed je veel alcohol verdraagt, heeft niets met een alcoholprobleem te maken.

Antwoord = a

Bij regelmatig drinken past je lichaam zich aan de alcohol aan. Omdat alcohol giftig is, leert je lichaam om die zo goed mogelijk af te breken. Een gevolg daarvan is dat je op den duur meer alcohol nodig hebt om nog hetzelfde effect te voelen. Dat heet tolerantie of gewenning. Als je bij gewenning stopt met drinken, kan je last krijgen van ontwenningssymptomen zoals slecht slapen, beven en zweten. Tolerantie, black-outs en regelmatig of steeds vaker naar het effect van alcohol verlangen, zijn signalen dat er een alcoholprobleem ontstaat.

15. Alcohol verhoogt de kans op ...

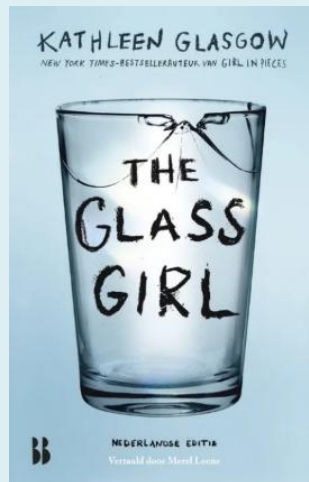
- a. ... borstkanker
- b. ... leverkanker
- c. ... darmkanker
- d. ... alle bovenstaande vormen van kanker
- e. Er is geen verband tussen alcohol en kanker

Antwoord = d

Het drinken van alcohol kan bijdragen tot het ontstaan van lever-, darm-, borst- en maagkanker maar ook van mond-, keel- en strottenhoofdkeelkanker en van slokdarmkanker. Kortom, van kankers in de organen waar alcohol passeert. De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) schatte in 2018 dat 1 op 10 kankers in Europa met alcoholgebruik in verband kon gebracht worden. Daarvoor zijn verschillende verklaringen. Zo komt er bij het afbreken van alcohol een giftige stof vrij die schade kan veroorzaken aan het DNA. Alcohol verhoogt ook niveaus van bepaalde hormonen die kanker in de hand werken. Mogelijk maakt alcohol het ook makkelijker voor kankerverwekkende stoffen om in lichaamscellen te geraken. Tot slot verhindert alcohol mogelijk de opname van foliumzuur in het lichaam. Ook dat kan het kankerrisico verhogen.

BIJLAGE 2

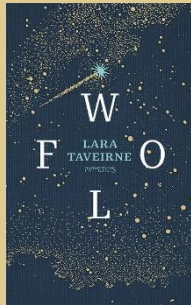
Woordwolk

Inspiratiefiche

door Ann Busquart

Wolf

Auteur: Lara Taveirne

Uitgever: Prometheus

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Lara Taveirne (Brugge, 1983) groeide op in een gezin met vijf kinderen. Ze studeerde Germaanse Talen en daarna toneel en richtte zich in het begin van haar schrijverscarrière vooral op theaterteksten. Ze was jarenlang leerkracht drama in het DKO en doceert schrijven aan het Koninklijk Conservatorium in Antwerpen. Daarnaast schrijft ze ook columns en artikelen voor diverse kranten en tijdschriften.

Hoewel *Wolf* haar meest autobiografische werk is, leunen haar boeken wel altijd dicht bij haar eigen leven aan. Zo woonde ze bijvoorbeeld jarenlang in een bouwvallig sluiswachtershuisje, dat model stond voor het huis in *Pluto*.

Korte inhoud

Op zijn achttiende verliet Wolf, de jongste broer van Lara Taveirne, zijn kot om nooit meer thuis te komen. Hij vertrok naar het noorden om daar een einde aan zijn leven te maken. Een halfjaar later wordt zijn lichaam gevonden in een bos in Lapland. Onder zijn kleren vonden speurders zijn dagboek. Aan de hand van dat dagboek reconstrueert Lara haar jeugd, de verdwijning van haar broer en de moeilijke periode die volgde op de vondst van zijn lichaam.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Moleskine

Lees samen het hoofdstuk “Het land van Moleskine”.

- Ken je de schriften waarvan sprake is? Zie je een gelijkenis met de manier waarop “Wolf” uitgegeven is? (de afgeronde hoeken, het crèmekleurige papier, het leeslint)
- Hou je zelf een dagboek bij? Is de uitvoering ervan voor jou belangrijk?
- Rekening houdend met de korte inhoud van het boek: zou je deze zin uit het hoofdstuk al kunnen verklaren: “Er is iets vreemds aan de hand met dat dagboek. Voor mij is het geen voorwerp, maar een plek, een fysieke ruimte waar je met gevaar voor eigen leven doorheen moet.” (het dagboek lezen betekent de laatste reis van Wolf opnieuw beleven en daarmee jezelf heel kwetsbaar maken)

2

TIJDENS HET LEZEN

Toon en stijl

Geef de juryleden een klein zwart (Moleskine) opschrijfboekje. Een tip: ketens als Hema, Action ... hebben vaak goedkopere alternatieven in hun aanbod die sterk op de Moleskine-boekjes lijken.)

Dirk Leyman schreef in De Morgen: “Taveirne, adept van het plastische, weelderige schrijven, hanteert een opvallend ingehoudener taalregister, zonder de soms mateloze fiorituren die we van haar gewend zijn.”

- Lara Taveirne staat bekend om haar poëtische stijl (fiorituren zijn ‘versieringen’ in een zangstuk). Noteer met een blauwe balpen woorden/zinnen die je ‘mooi’, origineel vond.
- Noteer met groen passages waarvan je vond dat de stijl heel ingetogen, misschien zelfs een beetje afstandelijk was (vb.p.8: “Mijn moeder nam je vuile was mee, mijn vader je vuilnisbak)
 - Zijn er terugkerende beelden die je opvallen? Noteer ze met zwart. (vb. de rode Nokia van de moeder)
 - Het boek is (zie achterflap) ook “Een onversneden ode aan de literatuur en de onweerstaanbare aantrekkingskracht van fictie.” Noteer met rood pagina’s waarop je verwijzingen naar literaire werken vindt. Denk ook al eens na waarom ze relevant (kunnen) zijn voor het verhaal. (zie verder voor de uitwerking)

Dagboek

Met de introductie van het dagboek (p.70) kantelt het perspectief in het verhaal.

- Kan je dat uitleggen? (tot daar lees je hoe de verteller en de familie het vertrek en het verlies ervaren hebben. Met het dagboek verandert het perspectief naar Wolf en lees je hoe hij het meegemaakt heeft.)
- Eigenlijk zijn er meerdere versies van Wolfs dagboek. Leg uit. (op p.57 vertelt Lara dat ze haar kopie van het dagboek kwijt is. Ze krijgt een kopie van haar vader, waarin dingen geredigeerd zijn. Om het boek te schrijven is ze ook creatief met het dagboek omgesprongen.)

Literatuur

- Welke verwijzingen naar literatuur vielen je op of heb je onthouden?
 - *On the Road* / Jack Kerouac – dit was het boek dat Wolf bij zich had. Het verhaal vertoont veel gelijkenissen met zijn eigen verhaal: iemand trekt weg uit het gewone leven en reist naar het noorden. Groot verschil: waar Kerouacs ‘road’ staat voor vrijheid, leidt die van Wolf naar zijn dood.
 - *Waarom gelukkig zijn als je normaal kunt zijn* / Jeanette Winterson – zorgt voor een ommekeer als de auteur twijfelt of ze het boek wel moet schrijven.
 - *Into the Wild* / Jon Krakauer – zie pagina 179. De parallel tussen Wolf en Chris McCandless is treffend: een jongeman die zijn gewone leven achterlaat, naar Alaska trekt en uiteindelijk in de wildernis sterft.
 - *Brommer op zee* / J.M.A. Biesheuvel – vormt de rode draad doorheen Wolfs notities. Hij kan maar niet op de naam van de auteur komen, maar het verhaal is wel de hele tijd in zijn gedachten. Op p.131-132 vat Wolf het verhaal kort samen. Is hij zelf die jongen die zou willen wegvliegen van alles? Zie ook p.138-139 als de verteller plots ook de naam kwijt is en zich reddeloos verloren voelt.
 - *The Catcher in the Rye* / J.D. Salinger – Wolf vergelijkt zichzelf met Holden, die ook zijn plaats niet vond in de wereld van de volwassenen. (zie pagina 170)
 - Uit *Rachels Rokje* van Charlotte Mutsaers komt de tekst die uiteindelijk op de rouwkaart zal staan (p.161)

Beelden

Een beeld zegt soms meer dan duizend woorden.

- Heb je tijdens het lezen beelden aangeduid die het verhaal extra invoelbaar maken?

Enkele voorbeelden:

- Het rode Nokiaatje van de moeder dat symbool staat voor de hoop die ze blijft koesteren
- P.16-17: het beeld van de goochelaar: “Met die hoed op je hoofd geloofde je al dat je weg was.”
- Het mannetje van Google Maps dat niet door en voorbij de voetgangerstunnel wil.

- De zwarte zak waarin de verteller zelf zou willen verdwijnen
- Het bekijken van de foto's en dan de vraag: hoe zien de foto's eruit die ze van je namen toen ze je vonden in dat bos?
- ...

Thema zelfmoord

De zelfmoord van Wolf vormt een rode draad doorheen het verhaal. Achterblijvers blijven vaak zitten met de waarom-vraag. De familie van Wolf beschikt over zijn dagboek.

- Heb je het gevoel dat dit een antwoord biedt op hun vragen? (persoonlijk antwoord van de juryleden. Je zou kunnen stellen dat het eerder troost biedt dan echte, concrete antwoorden)
- Weten jullie zelf waar je terecht kan als je het moeilijk hebt of als je iemand kent die met donkere gedachten worstelt? Achteraan in het boek vind je 1 Belgisch en 1 Nederlands telefoonnummer. Ken je nog andere? (Tele-onthaal → gratis telefoonnummer 106 of via www.tele-onthaal.be) of de zelfmoordhulplijn → gratis telefoonnummer 1813 of via www.zelfmoord1813.be).

Andere thema's

Hoewel rouw onmiskenbaar het hoofdthema is in het boek, komen zijdelings ook nog ander thema's aan bod.

- Welke vielen jou op?
 - Familie / je plaats in een gezin - Wolf was een nakomertje. Het is wennen voor de broer en zussen om plots met vijf te zijn. De jongste in een gezin neemt vaak een speciale plaats in...
 - De (on)betrouwbaarheid van het geheugen: zie p.29: "De mensen bedoelden het troostend toen ze op hun kaartje schreven dat de herinneringen zouden blijven. Maar eerlijk, dat deden ze niet. Ik herinner me je steeds minder." Denk ook aan het verschil tussen wat de auteur zich herinnert en wat er in het dagboek staat.
 - De natuur: in verschillende passages speelt de natuur een belangrijke rol - vb. de boerderij waar de auteur te horen kreeg dat Wolf gevonden was, de uitgestrektheid van de Zweedse bossen...
 - Schrijven als rouwverwerking en de vraag of je dit verhaal (dat niet alleen van jou is) met de wereld mag delen

Vertelperspectief

Het boek is geschreven in de jij-vorm.

- Hoe kwam dat bij je binnen? (Het voelt een beetje alsof Wolf er nog is, want de auteur spreekt hem rechtstreeks aan. Dat zorgt er ook voor dat het gemis extra hard binnenkomt.)
- Las je al andere boeken vanuit dit perspectief? (er zijn weinig boeken die de vorm consequent aanhouden en meestal hebben die een andere reden dan bij "Wolf". Het boek "Als de wereld wankelt" bevatte ook hoofdstukken die in de jij-vorm geschreven waren.)
- Vond je het raar om een boek op die manier te lezen?

Creatieve verwerking

Brief

Materiaal

- papier
- schrijfgerei of eventueel het (Moleskine-)schriftje

De verteller schrijft als het ware een lange brief aan Wolf. Kruip zelf in je pen. Schrijf een brief aan iemand die er niet (meer) is. Dat kan een dierbare overledene zijn, maar ook iemand die je al heel lang niet gezien hebt en mist.

Wie dat wil, mag de brief nadien voorlezen, maar dat hoeft zeker niet.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- On the road / Jack Kerouac (De Bezige Bij, 2020) - omdat het boek zo'n prominente plaats inneemt in het verhaal van Wolf
https://bibliotheek.be/catalogus/jack-kerouac/road/boek/library-marc-vlacc_10586443?q=Onderweg
- De wildernis in / Jon Krakauer (Prometheus, 2014) - idem
<https://www.boekenzoeker.be/de-wildernis>
- How to make friends with the dark / Kathleen Glasgow (Blossom Books, 2025) - een meisje verliest haar moeder en probeert overeind te blijven ondanks haar verdriet
<https://www.boekenzoeker.be/how-make-friends-dark>
- Zusje / Janneke Schotveld (Querido, 2025) - over familie, verlies en een reis naar het noorden
<https://www.boekenzoeker.be/zusje>
- Tonio / A.F.Th. van der Heijden (De Bezige Bij, 2011) - een vader probeert na de dood van zijn zoon diens leven te reconstrueren via foto's, herinneringen ... (voor sterke lezers)
https://bibliotheek.be/catalogus/afth-van-der-heijden/tonio-een-requiemroman/boek/library-marc-vlacc_10506251?q=Tonio%20%3A%20een%20requiemroman

Andere boeken van Lara Taveirne vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Lara%20Taveirne>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- https://nl.wikipedia.org/wiki/Lara_Taveirne
- <https://www.deboon.be/nieuws/educatief-materiaal-wolf>

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.07: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Cultureel bewustzijn – 16.01: De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.
- Cultureel bewustzijn – 16.03: De leerlingen leggen uit hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.06: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Cultureel bewustzijn – 16.01: De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.
- Cultureel bewustzijn – 16.03: De leerlingen leggen uit hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.07: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Sociaal-relatieve competenties – 05.01: De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.
- Cultureel bewustzijn – 16.01: De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.
- Cultureel bewustzijn – 16.03: De leerlingen leggen uit hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ann Busquart, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye